

ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Δ' ΤΑΞΗΣ
ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 6 ΙΟΥΝΙΟΥ 2003
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ ΘΕΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ:
ΒΙΟΛΟΓΙΑ

ΘΕΜΑ 1^ο

Στις ημιτελείς προτάσεις 1 έως 5, να γράψετε στο τετράδιό σας τον αριθμό της βασικής πρότασης και, δίπλα του, το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή φράση-συμπλήρωμα.

1. Οι ιντερφερόνες είναι
  - α. αντικές πρωτεΐνες που παράγονται από κύτταρα που έχουν μολυνθεί από ιούς.
  - β. ένζυμα που ελέγχουν το μεταβολισμό των σακχάρων.
  - γ. πρωτεΐνες που προκαλούν σύντηξη των καρκινικών κυττάρων.
  - δ. χημικές ενώσεις που προκαλούν αλλαγές στα γονίδια.

Μονάδες 5

2. Τα φυλετικά χρωμοσώματα του ανθρώπου
  - α. δεν περιέχουν γονίδια.
  - β. είναι όμοια μορφολογικά στους άνδρες και στις γυναίκες.
  - γ. καθορίζουν το φύλο.
  - δ. δεν μεταβιβάζονται στους απογόνους.

Μονάδες 5

3. Ο γενετικός κώδικας είναι
  - α. ο αριθμός των γονιδίων του κυττάρου.
  - β. η αντιστοίχιση τριπλετών βάσεων σε αμινοξέα.
  - γ. το σύνολο των ενζύμων ενός κυττάρου.
  - δ. ο τρόπος αντιστοίχισης των νουκλεοτιδίων μεταξύ τους.

Μονάδες 5

4. Το πλασμίδιο Ti
  - α. υπάρχει σε όλα τα βακτήρια.
  - β. χρησιμοποιείται στη μικροέγχυση.
  - γ. χρησιμοποιείται στη γενετική τροποποίηση φυτών.
  - δ. υπάρχει στο *Bacillus thuringiensis*.

Μονάδες 5

5. Το είδος του RNA που μεταφέρει στα ριβοσώματα την πληροφορία για τη σύνθεση μιας πολυπεπτιδικής αλυσίδας είναι το
  - α. ριβοσωμικό RNA (rRNA).
  - β. μικρό πυρηνικό RNA (snRNA).

- γ. αγγελιαφόρο RNA (mRNA).
- δ. μεταφορικό RNA (tRNA).

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 2^ο

A. Να μεταφέρετε στο τετράδιό σας τις παρακάτω προτάσεις, αφού συμπληρώσετε τα κενά με τις σωστές λέξεις.

1. Κάθε μόριο tRNA έχει μια ειδική τριπλέτα νουκλεοτιδίων, το _____, με την οποία προσδένεται, λόγω συμπληρωματικότητας, με το αντίστοιχο _____ του mRNA.

Μονάδες 5

2. Οι περιοριστικές _____ παράγονται από _____ και ο φυσιολογικός τους ρόλος είναι να τα προστατεύουν από την εισβολή «ξένου» DNA.

Μονάδες 5

3. Η διαδικασία δημιουργίας κλώνων βακτηρίων ονομάζεται _____. Το σύνολο των βακτηριακών κλώνων αποτελεί τη _____ βιβλιοθήκη.

Μονάδες 5

B. Να απαντήσετε στις ερωτήσεις που ακολουθούν.

1. Ποιοι μικροοργανισμοί χαρακτηρίζονται ως υποχρεωτικά αερόβιοι και ποιοι ως υποχρεωτικά αναερόβιοι;

Μονάδες 5

2. Τι είναι το κωδικόνιο έναρξης και τι τα συνώνυμα κωδικόνια;

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 3^ο

A. Το βακτήριο *Bacillus thuringiensis* που ζει στο έδαφος παράγει μια τοξίνη η οποία είναι ισχυρότατο εντομοκτόνο. Ποια είναι τα στάδια της διαδικασίας παραγωγής ενός γενετικά τροποποιημένου φυτού που παρουσιάζει αντοχή στα έντομα αξιοποιώντας την παραπάνω ιδιότητα του βακτηρίου αυτού;

Μονάδες 10

B. Τι είναι τα διαγονιδιακά ζώα;

Μονάδες 5

Ποια πλεονεκτήματα έχει η χρήση των ζώων αυτών για την αύξηση της ζωικής παραγωγής έναντι της κλασικής μεθόδου των διασταυρώσεων;

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 4^ο

Δίνονται τα παρακάτω αμινοξέα και, δίπλα τους, τριπλέτες του γενετικού κώδικα που κωδικοποιούν τα αμινοξέα αυτά:

τυροσίνη	(tyr) –	UAU
φαινυλαλανίνη	(phe) –	UUU
προλίνη	(pro) –	CCC

- α) Αξιοποιώντας τις παραπάνω πληροφορίες να δώσετε το mRNA που κωδικοποιεί το ακόλουθο τμήμα πολυπεπτιδικής αλυσίδας:

..... - phe – phe – pro – tyr – tyr – pro - .....

Μονάδες 5

- β) Να γράψετε την κωδική αλυσίδα του DNA και τη συμπληρωματική της, προσδιορίζοντας το 3' και 5' άκρο καθεμιάς απ' αυτές.

Μονάδες 15

- γ) Πόσοι είναι οι δεσμοί υδρογόνου που σταθεροποιούν τις δύο πολυνουκλεοτιδικές αλυσίδες στο παραπάνω μόριο του DNA;

Μονάδες 5

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ